

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nationellt utdöd (RE)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Cerambycidae (långhorningar), **Släkte:** *Rosalia*, **Art:** *Rosalia alpina* - alpbock (Linnaeus, 1758) **Synonymer:**

Kännetecken

En av Europas vackraste insekter. Den långsmala, platta skalbaggen blir över 35 mm lång. Färgen är duvblå med stora blåsvarta fläckar på halssköld och täckvingar. På varje täckvinge finns tre fläckar, varav de mittersta bildar ett tvärband över båda täckvingarna. De mycket långa, kraftiga antennerna har en tydlig svart hårborste vid varje antennled. Benen är långa och kraftiga.

Utbredning och status

Arten anges enligt litteraturuppgifter och museiexemplar vara påträffad i Skåne, Blekinge, Halland, Småland och Västergötland. Förutom ett tillfälligt fynd på ett sågverk i Västergötland 1926 rör det sig om 1700- och 1800-talsfynd. Det har ifrågasatts huruvida arten någonsin har reproducerat sig i landet. Ej i övriga Norden eller i Baltikum, närmast i södra Polen. Världsutbredningen sträcker sig från Pyreneerna genom södra Mellaneuropas och Medelhavsområdets bergstrakter österut till Turkiet.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i nyligen död ved, i Mellaneuropa nästan uteslutande i grova, solexponerade högstubbar av bok. I Sydeuropa har arten även påträffats på alm, avenbok, lind, ask, ek, *Salix*, al och hagtorn. Arten ynglar även i stamdelar som ligger på marken. Larven gnager grova, ovala gångar in i ganska nyligen död ved. Larvutvecklingen sträcker sig över två till tre år, ibland ännu längre. Förpuppningen sker på försommaren och den fullbildade skalbaggen visar sig från slutet av juni till början av augusti. Några biologiska uppgifter om svenska fynd finns inte.

Naturvård

Konventioner: Bernkonventionens bilaga II

Fridlysning: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 4, 5. Bestämmelsen gäller hela landet

Rödlistning i andra länder

Global rödlistning: VU A1c (1996)

Litteratur

- von Demelt, C. 1966. *Die Tierwelt Deutschlands. Teil 52. II. Bockkäfer*: 65. Jena.
- Lundberg, S. 1978. Skalbaggar som inte återfunnits. *Ent. Tidskr.* 99: 125.
- Osbeck, P. 1996. *Djur och natur i södra Halland under 1700-talet*. Sid. 75. Spektra, Halmstad.
- Palm, T. 1955. Skalbaggar med en isolerad nordeuropeisk förekomst i Sverige. *Opusc. Ent.* 20: 121.
- Palm, T. 1955. Intryck från en resa i Karawankerna. *Ent. Tidskr.* 76: 165–166.
- Palm, T. 1982. Förändringar i den svenska skalbaggsfaunan. *Ent. Tidskr.* 103: 30.

Författare

Bengt Ehnström 1999.